

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет історичний
Кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн

Затверджено

На засіданні кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн історичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 26.08 2020 р.)

Завідувач кафедри доц. Баран З. А.

Силабус з навчальної дисципліни
««ІНШИЙ» ТА «ЧУЖИЙ»: КСЕНОФОБИЯ У ФРАНЦІЇ У ХІХ –
НА ПОЧ. ХХІ ст.»,
що викладається в межах ОПП Історія та археологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі
спеціальності 032 Історія та археологія

Львів 2020 р.

Назва дисципліни	«Інший» та «чужий»: ксенофобія у Франції у XIX – на початку XXI ст.
Адреса викладання дисципліни	вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет Кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки 032 Історія та археологія
Викладачі дисципліни	Сипко Богдана Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн
Контактна інформація викладачів	bogdana.sypko@lnu.edu.ua https://clio.lnu.edu.ua/employee/sypko-b-v https://lnu.academia.edu/BogdanaSypko
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom або Facebook. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://clio.lnu.edu.ua/course/inshyy-ta-chuzhyy-ksenofobiia-u-frantsii-u-khikh-na-poch-khkh-st
Інформація про дисципліну	Курс розроблено таким чином, щоби на прикладі Франції простежити, як впродовж XIX – XX ст. змінювалися світоглядні уявлення європейців про “Іншого”. Тому у курсі представлено як огляд сучасних історіографічних концепцій, так і методологічних підходів, які потрібні для фахової роботи з пропагандистськими матеріалами, кінострічками та псевдонауковими трактатами.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна ««Інший» та «чужий»: ксенофобія у Франції у XIX – на початку XXI ст.» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 032 Історія та археологія для освітньої програми Історія та археологія, яка викладається в VII семестрі в обсязі 4,5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни ««Інший» та «чужий»: ксенофобія у Франції у XIX – на початку XXI ст.» є на прикладі Франції простежити, як впродовж XIX – XX ст. змінювалися світоглядні уявлення європейців про “Іншого”. Завдання: ознайомити студентів із найяскравішими проявами ксенофобії у Франції від початку XIX ст.; проаналізувати, як змінювався образ “Іншого”, і хто в різні періоди уособлював “Чужого”; з’ясувати, з чим пов’язаний поворот до самозвинувачення, характерний для початку XXI ст. Навчальна дисципліна формує такі програмні компетентності: <i>А). Загальні компетентності:</i> - Знаходити, опрацьовувати, критично аналізувати, систематизувати та верифікувати інформацію з різних джерел; - Уміти застосовувати набуті знання на практиці й повноцінно використовувати власні інтелектуальні ресурси для реалізації поставлених завдань; - Демонструвати навички міжособистісної взаємодії, вміти працювати в колективі й ефективно співпрацювати з учасниками навчального процесу; - Діяти із громадянською відповідальністю та почуттям поваги до оточуючих. <i>Б). Фахові компетентності:</i> - Знати предметну область майбутньої професії, вміти аналізувати історичні явища, встановлювати і розуміти причинно-наслідкові

	<p>зв'язки історичних подій і явищ, пояснювати політичні, соціокультурні, економічні процеси;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Виявляти здатність до міждисциплінарної взаємодії й уміння працювати з матеріалом суміжних освітньо-наукових сфер (філософія, політологія, філологія, культурологія, соціологія тощо) під час вирішення навчальних і наукових завдань; - Демонструвати навички логічного, критичного й системного аналізу першоджерел, розуміння їх історичного характеру і значення; - Знати основні теорії та концепції сучасної історіографії, джерелознавства, здійснювати джерелознавчий та історіографічний аналіз зібраної інформації. <p><i>В). Програмні результати навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність володіти історичним матеріалом, понятійним апаратом і науковою термінологією; - Здатність продуктивно застосувати професійний і творчий потенціал як для самореалізації особистості, так і в інтересах суспільства; розуміти проблематику ролі й місця людини в історичному процесі, політичній та соціальній організації суспільства; - Здатність усвідомлювати відповідальність за результати професійної діяльності перед родиною, громадою, суспільством і державою; - Здатність керуватися в повсякденному житті моральними й етичними нормами, з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій; - Здатність професійно вести дискусії на історичні й суміжні теми; співвідносити знання про минуле з сучасними тенденціями розвитку суспільства.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Брюкнер П. Тирания покаяния. Эссе о западном мазохизме [пер. с франц. С. Дубина]. – Санкт-Петербург: Издательство Ивана Лимбаха, 2009. – 256 с. 2. Гобино Ж. А. Опыт о неравенстве человеческих рас. – М.: ОЛМА-ПРЕСС, 2001. – С. 13–202. 3. Гарі Р. Летючі змії: роман [пер. з франц. П. Таращука]. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2019. – 232 с. 4. Золя Е. Жерміналь [пер. з франц. В. Черняхівської]. – Х.: Фоліо, 2008. – 516 с. 5. Золя Э. Я обвиняю. Письмо господину Феликсу Фору, Президенту Республики // Золя Э. Собрание сочинений в 26 т. Т. 26. – М.: Издательство Художественная литература, 1966. – С. 216–232. 6. Пюимеж Ж. Солдат Шовен // Франция-память / П. Нора, М. Озуф, Ж. де Пюимеж, М. Винок [пер. с франц. Д. Хапаевой]. – СПб.: Издательство Санкт-Петербургского университета, 1999. – С. 186–224. 7. Франс А. Острів пінгвінів // А. Франс. Твори в п'яти томах. Т. 4. – К.: Видавництво художньої літератури “Дніпро”, 1977. – С. 129–352. <p style="text-align: center;">Кіноматеріали:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Божевільні сусіди, реж. Ф. де Шеврон. – Франція, 2017. 9. Недоторкані (1+1), реж. Е. Толедано, О. Накаш. – Франція, 2011. 10. Облава [La Rafle], реж. Р. Бош. – Франція, Німеччина, Угорщина, 2010. 11. Самба, реж. Е. Толедано, О. Накаш. – Франція, 2014. 12. Сам по собі [Korkoro], реж. Т. Гатліф. – Франція, 2009. 13. Справа Дрейфуса, реж. Ж. Мельєс. – Франція, 1899.

	<p>14. Тоні, реж. Ж. Ренуар. – Франція, 1935.</p> <p>Література:</p> <p>15. Бірнбаум П. Франція для французів. Історія проявів націоналістичної ненависті. – К.: Видавничий дім “Києво-Могилянська академія”, 2015. – 373 с.</p> <p>16. Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять [пер. з франц. А. Рєпи]. – К.: ТОВ “Видавництво КЛЮ”, 2014. – 272 с.</p> <p>17. Тагієфф П.-А. Цвет и кровь. Французские корни теории расизма [пер. с франц. А. Славохотова]. – М.: Научно-издательский центр “Ладомир”, 2009. – 238 с.</p> <p>18. Noiriel G. Immigration, antisémitisme et racisme en France (XIX–XX siècle): Discours publics, humiliations privées / Gérard Noiriel. – Paris : Librairie Arthème Fayard, 2007. – 720 p.</p>
Обсяг курсу	48 годин аудиторних занять. З них 48 годин лекцій, та 87 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знати - –Основні расові теорії, сформульовані у Франції на зламі XIX – XX ст.; - – Стереотипи про основні іммігрантські спільноти Франції другої половини XIX – першої половини XX ст. (бельгійці, італійці, іспанці, поляки); - –Причини формування негативного образу “Бошів” у Франції; - – Про нові підходи в інтерпретації суті справи Дрейфуса; - –Про резонансні злочини, вчинені іноземцями у Франції; - –Основні прояви ксенофобської політики режиму Віші; - – Особливості французької політики щодо ромів; - – Про зміни у ставленні до осіб нетрадиційної орієнтації; - – Основні етапи прийняття французького імміграційного законодавства; - – Нові тенденції у сучасній французькій політиці пам'яті. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - –критично осмислювати інформацію, почерпнуту із засобів масової інформації та публіцистичних творів; - – працювати з історичними джерелами новітнього періоду; - – аналізувати карикатури та пропагандистські плакати; - –пояснити терміни “ксенофобія”, “дискримінація”, “антисемітизм”, “расизм”, “євгеніка”, “ісламофобія”, “ромофобія”, “гомофобія”, “Параїмос”, “Шоа”, “харкі”, “зони пріоритетного навчання”, “складні міські зони”, “бідонвілл”, “контракт про прийом та інтеграцію”, “паспорт кочівника”, “алжирський синдром”, “позитивна дискримінація”.
Ключові слова	Ксенофобія, дискримінація, расизм, антисемітизм, міграційна політика, Франція
Формат курсу	Дистанційний
	Проведення лекцій та консультації для кращого розуміння тем.
Теми	<p>Тема 1. Вступ до курсу.</p> <p>Тема 2. Розвиток расових теорій у Франції на зламі XIX – XX ст.</p> <p>Тема 3. Підступні небезпечні Боші: Німці очима французів (1870–1918 рр.)</p> <p>Тема 4. Антисемітизм у Франції на зламі XIX – XX ст.</p> <p>Тема 5. Гучні вбивства, вчинені іноземцями у Франції до Другої</p>

	<p>світової війни</p> <p>Тема 6. “Любі” сусіди: бельгійці, італійці, іспанці</p> <p>Тема 7. Франція для французів: режим Віші та ксенофобія</p> <p>Тема 8. Роми у Франції</p> <p>Тема 9 Зигзаги Французької політики щодо ЛГБТ (1791-2019 рр.)</p> <p>Тема 10. Іммігрантів вигнати неможливо асимілювати</p> <p>Тема 11. “Усім винні”: Що далі?</p>
Підсумковий контроль, форма	Недиференційований залік оформляється за результатами роботи в семестрі.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисципліни <i>Колоніальна політика та культурні впливи Франції у XIX – на початку XXI ст.</i> , достатніх для сприйняття категоріального апарату та розуміння джерел.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, тьюторство) проектно-орієнтоване навчання, дискусія.</p> <p>Зокрема,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Усні (лекція, евристична бесіда, доповідь, рецензія, дискусія) - Наочні (медіа-презентації, робота з картами) - Практичні (підготовка міні-групами студентів проектів-презентацій).
Необхідне обладнання	Аудиторія, обладнана медіа-проектором.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • контрольні заміри (модулі): 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 40 (письмова комбінована контрольна робота по лекційному матеріалі). • Опрацювання студентами з метою подальшого обговорення на аудиторних заняттях низки текстів і відеоматеріалів: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 40: <p><i>Тема 1:</i> Пюїмеж Ж. Шовен, солдат-землепашец. Епізод из истории национализма [пер. с франц. В. Мильчиной]. – М.: Языки русской культуры, 1999. – 400 с. Пюїмеж Ж. Солдат Шовен // Франция-память / П. Нора, М. Озуф, Ж. де Пюїмеж, М. Винок [пер. с франц. Д. Хапаевой]. – СПб.: Издательство Санкт-Петербургского университета, 1999. – С. 186–224.</p> <p><i>Тема 2:</i> Гобино Ж. А. Опыт о неравенстве человеческих рас. – М.: ОЛМА-ПРЕСС, 2001. – С. 13–202.</p> <p><i>Тема 4:</i> Золя Э. Я обвиняю. Письмо господину Феликсу Фору, Президенту Республики // Золя Э. Собрание сочинений в 26 т. Т. 26. – М.: Издательство Художественная литература, 1966. – С. 216–232.</p> <p>Франс А. Острів пінгвінів // А. Франс. Твори в п'яти томах. Т. 4. – К.: Видавництво художньої літератури “Дніпро”, 1977. – С. 129–352.</p> <p>Справа Дрейфуса, реж. Ж. Мельєс. – Франція, 1899.</p> <p>Офіцер і шпигун, реж. Р. Поланскі. – Франція, 2019.</p> <p><i>Тема 6:</i> Золя Е. Жерміналь [пер. з франц. В. Черняхівської]. – Х.: Фоліо, 2008. – 516 с. Тоні, реж. Ж. Ренуар. – Франція, 1935.</p> <p><i>Тема 7:</i> Гарі Р. Летючі змії: роман [пер. з франц. П. Тарашука]. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2019. – 232 с. Облава [La Rafle], реж. Р. Бош. – Франція, Німеччина, Угорщина, 2010.</p> <p><i>Тема 8:</i> Сам по собі [Korkoro], реж. Т. Гатліф. – Франція, 2009.</p> <p>Божевільні сусіди [À bras ouverts], реж. Ф. де Шеврон. – Франція, 2017.</p> <p><i>Тема 10:</i> Недоторканні (1+1), реж. Е. Толедано, О. Накаш. – Франція, 2011. Самба, реж. Е. Толедано, О. Накаш. – Франція, 2014.</p>

	<p><i>Тема 11: Брюкнер П. Тиранія покаяння. Ессе о западном мазохизме [пер. с франц. С. Дубина]. – Санкт-Петербург: Издательство Ивана Лимбаха, 2009. – 256 с.</i></p> <p>•Відвідування лекцій: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<p>Залік оформляється за результатами поточної успішності</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>